

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ 2006-2018

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΓΛΩΣΣΑ

(ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ)

2006

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

- έχει αποφασιστική σημασία

καθοριστική, πρωταρχική, πρωτεύουσα, βαρύνουσα, μεγάλη, καίρια, ουσιαστική, ουσιώδη, ζωτική, θεμελιώδη, καταλυτική

- διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου πολίτη

διάπλαση, πλάσιμο, δημιουργία, ανάπτυξη

- προαγωγή της τεχνολογίας

ανάπτυξη, εξέλιξη, πρόοδος, βελτίωση, αναβάθμιση

ΑΝΤΩΝΥΜΑ/ΑΝΤΙΘΕΤΑ

- βελτίωσης # επιδείνωσης, χειροτέρευσης, οπισθοδρόμησης, υποβάθμισης

- καταξιώνονται # απαξιώνονται, απορρίπτονται, μηδενίζονται, παραγνωρίζονται

- αντιστρατεύονται # συστρατεύονται, συμφωνούν, συμπράττουν, συνεργούν, ενισχύουν, συμπορεύονται, συμπλέουν, συμβαδίζουν, συντάσσονται, συμπαρατάσσονται, συμμαχούν.

ΠΑΡΑΓΩΓΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ/ΕΠΙΘΕΤΟ

	<u>Ουσιαστικό</u>	<u>Επίθετο</u>
-συμβάλλει	συμβολή, σύμβολο, συμβόλαιο	συμβολικός, συμβλητός, συμβλητικός
-νοείται	νόηση, νόημα, νοημοσύνη	νοητός, νοητικός, νοήμων, νοηματικός, νοερός
-απελευθερώνει	απελευθέρωση απελευθερωτής	απελευθερωτικός, απελεύθερος
-ευνοεί	εύνοια	ευνοϊκός

2007

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

- Αποβλέπει στην παροχή βοήθειας.

Επιδιώκει, αποσκοπεί, στοχεύει, προσβλέπει, σκοπεύει.

- Σκοποί αδιάσπαστα συνδεδεμένοι.

Άρρηκτα, αδιαχώριστα, ακατάλυτα, στενά, αδιάρρηκτα, στέρα, στερεά, αναπόσπαστα.

- Με μέριμνα να διαφυλαχθεί η κοινωνική συνοχή.

Φροντίδα, έγνοια, επιμέλεια, ενδιαφέρον, πρόνοια, μέλημα.

ΑΝΤΩΝΥΜΑ/ΑΝΤΙΘΕΤΑ

- αξιοπρέπειας # αναξιοπρέπεια, μικροπρέπεια, ποταπότητα, ευτέλεια, εξευτελισμός, μικρότητα, απρέπεια, χαμέρπεια.

- πρωταρχική # δευτερεύουσα, επουσιώδης, ασήμαντη, έσχατη, αμελητέα.

- αντιτίθεται # συμφωνεί, επικροτεί, συγκατατίθεται, συγκατανεύει, συνάδει, συμπλέει, συμπορεύεται, συναινεί, συμπράττει, καταφάσκει, συστρατεύεται, συμμαχεί, συνηγορεί, υπερθεματίζει, συνταυτίζεται, υποστηρίζει.

- συλλογικής # ατομικής, προσωπικής, μεμονωμένης.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

◆ συνοχή < συν + έχω

◆ αποκλεισμοί < από + κλείω (κλείνω)

◆ έλλειψη < εν + λείπω

2008

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

- Όσοι, από κούραση, ανία, περιέργεια...θα το έχουν προσέξει.
- ανία: πλήξη, βαριεστημάρα, βαρεμάρα, αθυμία
- Νιώθουμε ότι τα γραπτά μας, έτσι κι αλλιώς εφήμερα, είναι το ντύμα ...
- εφήμερα: πρόσκαιρα, παροδικά, προσωρινά
- Τα προπαγανδιστικά σποτάκια, με επιμέλεια σκηνοθετημένα, ... εισάγουν πρότυπα.
- επιμέλεια: φροντίδα, ενδιαφέρον, μέριμνα, προσοχή, ζήλος

ΑΝΤΩΝΥΜΑ/ΑΝΤΙΘΕΤΑ

- δεσμεύουν # αποδεσμεύουν, ελευθερώνουν, απελευθερώνουν, αφήνουν, απαλλάσσουν
- αυθεντικό # πλαστό, πλασματικό, ψεύτικο, φτιαχτό, επίπλαστο, κίβδηλο, νόθο, κάλπικο, τεχνητό
- κρυβόμαστε # φανερωνόμαστε, αποκαλυπτόμαστε, εμφανιζόμαστε, παρουσιαζόμαστε, φαινόμαστε

ΠΑΡΑΓΩΓΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ/ΕΠΙΘΕΤΟ

	<u>Ουσιαστικό</u>	<u>Επίθετο</u>
-προσέχω	προσοχή	προσεκτικός,προσεχής, προσεκτέος
-αποκλείω	αποκλεισμός, αποκλειστικότητα, απόκλειση	αποκλειστικός, αποκλειστέος
-επιβάλλω	επιβολή, επιβλητικότητα	επιβλητικός, επιβλητέος
-απαγορεύω	απαγόρευση	απαγορευτικός,απαγορεύσιμος

2009

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

- να κατοχυρώνει το δικαίωμα στις διαφορετικές απόψεις
- κατοχυρώνει: εξασφαλίζει, διασφαλίζει, διαφυλάττει, προστατεύει
- μπροστά στους αναγκαίους περιορισμούς
- αναγκαίους: αναγκαστικούς, υποχρεωτικούς, αναπόφευκτους, απαραίτητους, βασικούς, ζωτικούς
- να συμπεριλάβει τα πάνια αιτήματα
- πάνια: σταθερά, μόνιμα, αμετακίνητα, αμετάβλητα

ΑΝΤΩΝΥΜΑ/ΑΝΤΙΘΕΤΑ

- βελτίωση # χειροτέρευση, επιδείνωση
- γνώση # άγνοια, αγνωσία, αμάθεια
- συναίνεση # άρνηση, απόρριψη, διαφωνία

ΠΑΡΑΓΩΓΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ/ΕΠΙΘΕΤΟ

	<u>Ουσιαστικό</u>	<u>Επίθετο</u>
-προκαλεί	πρόκληση	προκλητικός
-σπαταλά	σπατάλη	σπάταλος
-οργανώνεται	οργάνωση οργανωτής	οργανωτικός οργανώσιμος
-αναπτύσσει	ανάπτυξη ανάπτυγμα	αναπτυξιακός αναπτύξιμος

2010

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

- ◆ Αντικατοπτρίζει τις αρχές και τα ιδανικά της
- αντικατοπτρίζει: αντανακλά, αντικαθρεφτίζει, καθρεφτίζει, απηχεί, φανερώνει, προβάλλει, απεικονίζει, δείχνει, ανακλά.
- ◆ Έφεραν επαναστατικές αλλαγές
- επαναστατικές: ριζοσπαστικές, ριζικές, ρηξικέλευθες, καινοτόμες, ανατρεπτικές, νεωτεριστικές, νεωτερικές, πρωτοποριακές.
- ◆ Είναι χρέος της κοινωνίας να προσφέρει
- χρέος: υποχρέωση, καθήκον, οφειλή, ευθύνη.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

- ◆ τεχνολογιών < τέχνη + λόγος/λέγω
- ◆ συντομίας < συν + τόμος/τομή/τέμνω
- ◆ ανεπηρέαστη < α(στερ.)/αν(στερ)/α+ν/α/α(ν)+επηρεάζω/επηρεασμός/επήρεια

ΠΑΡΑΓΩΓΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ/ΕΠΙΘΕΤΟ

	<u>Ουσιαστικό</u>	<u>Επίθετο</u>
-περιοριστούμε	περιορισμός περιοριστής	περιορίσιμος περιοριστικός περιοριστέος
-αποβούν	απόβαση	αποβατικός
-επιβάλλονται	επιβολή επιβλητικότητα	επιβλητέος επιβλητικός
-προσφέρει	προσφορά πρόσφορο	πρόσφορος προσφερτός

2011

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

◆ ακούγεται ασήμαντο

-ασήμαντο: επουσιώδες, ευτελές, αδιάφορο, δευτερεύον, μηδαμινό, αμελητέο

◆ οικονομικά προσοδοφόρες

-προσοδοφόρες: κερδοφόρες, επικερδείς

◆ παραλίες καταστροφικές πλημύρες

-καταστροφικές: ολέθριες, ισοπεδωτικές, καταστρεπτικές, εξολοθρευτικές, φονικές, αφανιστικές, σαρωτικές

ΑΝΤΩΝΥΜΑ/ΑΝΤΙΘΕΤΑ

◆ Το κλίμα της Γης που παρέμεινε σχετικά σταθερό

-σταθερό: ασταθές, άστατο, μεταβλητό, ευμετάβλητο

◆ Άλλες μελέτες πιο δυσοίωνες

-δυσοίωνες: ευοίωνες, αισιόδοξες, θετικές, ελπιδοφόρες

◆ Σύνθετο πρόβλημα

σύνθετο: απλό, μονοδιάστατο, μονοσήμαντο, μονομερές, μονόπλευρο

ΠΑΡΑΓΩΓΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ/ΕΠΙΘΕΤΟ

	<u>Ουσιαστικό</u>	<u>Επίθετο</u>
-παράγουμε	παραγωγή παραγωγικότητα παραγωγός παράγοντας	παραγωγικός,-ή,-ό παράγωγος,-η,-ο παραγωγίσιμος, -η,-ο
-καταναλώνουμε	κατανάλωση καταναλωτής καταναλωτισμός	καταναλωτικός,-ή,-ό καταναλώσιμος,-η,-ο
-αντιμετωπίζουν	αντιμετώπιση	αντιμέτωπος,-η,-ο αντιμετωπίσιμος,-η,-ο
-αυξήθηκαν	αύξηση	αυξητικός,-ή,-ό

2012

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

◆ σεβασμός στο δάσκαλο είναι μια ξεπερασμένη αξία

-ξεπερασμένη: απαρχαιωμένη, απηρχαιωμένη, παρωχημένη, ξεθωριασμένη, τετριμμένη, πεπαλαιωμένη, παρελθούσα

◆ **Το αποτέλεσμα είναι εμφανές**

-εμφανές: φανερό, ολοφάνερο, προφανές, πρόδηλο, ξεκάθαρο, αυτονόητο, ορατό, καταφανές, έκδηλο, κατάδηλο, αυτόδηλο, πασίδηλο, πασιφανές, εξόφθαλμο, ευδιάκριτο, οφθαλμοφανές

◆ **Σε όλες τις εκφάνσεις της πολιτικής πράξης**

-εκφάνσεις: εκφράσεις, πλευρές, όψεις, εκδηλώσεις, πτυχές, μορφές, παραμέτρους

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ & ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟ ΜΙΑ ΝΕΑ ΣΥΝΘΕΤΗ

◆ **Διαμόρφωση** < διά + μόρφωση/μορφώνω/μορφή

-παραμόρφωση, επιμόρφωση, συμμόρφωση, αναμόρφωση, αναμορφωτήριο, μορφοποιώ, μορφοποίηση, μορφολογία, όμορφος, άμορφος, δύσμορφος, ...

◆ **Αφυπνίζει** < από + ύπνος/υπνώτω

-άυπνος, αϋπνία, ξάγρυπνος, ξαγρυπνώ, έξυπνος, εξυπνάδα, υπνοβάτης, υπνόσακκος, υπνοπαιδεία, υπνοδωμάτιο, υπνοθεραπεία, ενύπνιον, αγρυπνία, επαγρύπνηση, υπνοβασία, υπνοφόρος, ξυπνώ, ξυπνητήρι, ...

ΠΑΡΑΓΩΓΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ/ΕΠΙΘΕΤΟ

	<u>Ουσιαστικό</u>	<u>Επίθετο</u>
-πηγάζει	πηγή, πηγάδι, πηγαδάκι, πηγαδάς	πηγαίος, πηγαδίσιος
-βασίζεται	βάση, βασιμότητα, βασικότητα	βασικός, βάσιμος
-αντιλαμβάνεται	αντίληψη, αντιλαβή, αντιληπτικότητα, αντιλήπτωρ	αντιληπτικός, αντιληπτός, αντιληπτέος, αντιλήψιμος

2013

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

◆ **φρόνηση**

-σύνεση, σωφροσύνη, φρονιμάδα, λογική, νουνέχεια, περίσκεψη, λογικότητα, εχεφροσύνη, ορθοφροσύνη, μυαλοσύνη, σοφία, περίνοια, ευθυκρισία, ορθολογισμός

◆ **αλληλεγγύη**

-συμπαραστάση, αλληλοβοήθεια, αλληλοενίσχυση, αλληλοϋποστήριξη

◆ **καθοδηγεί**

-υποδεικνύει, κατευθύνει, οδηγεί, προσανατολίζει, συμβουλεύει, νουθετεί, δασκαλεύει

ΑΝΤΩΝΥΜΑ/ΑΝΤΙΘΕΤΑ

◆ πολυτέλεια

λιτότητας, απλότητας, ολιγάρκειας, φτώχειας, ευτέλειας, φτήνιας, ταπεινότητας, μιζέριας, ανέχειας, ένδειας, πενίας, εξαθλίωσης, δυσπραγίας, απορίας, στέρησης

◆ υποστηρίζει

υπονομεύει, εναντιώνεται, αντιστρατεύεται, παρακωλύει, παρεμποδίζει, αποδυναμώνει, αποδοκιμάζει, αντιτάσσεται, υποσκάπτει, αποκηρύττει, αμφισβητεί, αποδοκιμάζει, αντιμάχεται, κατηγορεί, κατατρέχει, αντιτίθεται, διαφωνεί, αντικρούει

◆ διαρκή

στιγμιαία, ακαριαία, ασυνεχή, σποραδική, εφήμερη, προσωρινή, παροδική, συνοπτική, διακοπτόμενη, διακεκομμένη, βραχύχρονη, βραχυπρόθεσμη, ολιγοχρόνια, σύντομη, περιορισμένη

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ & ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟ ΜΙΑ ΝΕΑ ΑΠΛΗ Ή ΣΥΝΘΕΤΗ

◆ ενίσχυση < εν + ισχύς / ισχύω

-ισχυρός, ισχυροποιώ, ισχυρίζομαι, ισχυρισμός, ισχυρογνώμων, υπερισχύω, υπερίσχυση, πανίσχυρος...

◆ καθορίζει < κατά + ορίζω / όρος / ορισμός

-οριστικός, οριστικοποιώ, προσδιορίζω, προσδιορισμός, προσδιοριστικός, περιορίζω, περιορισμός, περιοριστικός, διορίζω, διορισμός, αδιόριστος, οριακός...

2014

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

- [...] μερικά από τα ευρήματα που προέκυψαν από την πρόοδο της Επιστήμης εφαρμόστηκαν με τρόπο ολέθριο[...]

-Ολέθριο: καταστρεπτικό, καταστροφικό, εξοντωτικό, αφανιστικό, θανάσιμο, εγκληματικό, φονικό, μοιραίο

- Βιώνοντας την ισχύ του μυαλού του, απεμπόλησε την πνευματικότητά του

-Απεμπόλησε: εγκατέλειψε, πρόδωσε, έχασε, απαρνήθηκε, αποποιήθηκε, ξεπούλησε, απώλεσε

- Υποταγμένος στο μεθύσι του κέρδους, αγνοεί ή και εκμεταλλεύεται τους συνανθρώπους του [...]

-Υποταγμένος: υποδουλωμένος, σκλαβωμένος, παραδομένος, εγκλωβισμένος

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

• σύγχρονος < συν + χρόνος

• ασθένειες < α (στερ.) + σθένος

• οριοθετούν < όριο -α + θέτω (τίθημι)

ΠΑΡΑΓΩΓΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ/ΕΠΙΘΕΤΟ

	<u>Ουσιαστικό</u>	<u>Επίθετο</u>
-να αμφισβητήσει	αμφισβήτηση, αμφισβητίας	αμφισβητήσιμος, η, ο
-εκμεταλλεύεται	εκμετάλλευση, εκμεταλλευτής	εκμεταλλεύσιμος, η, ο εκμεταλλευτικός, η, ο
-βελτιώθηκαν	βελτίωση, βελτιωτής	βελτιωτικός, η, ο βελτιώσιμος, η, ο
-εφαρμόστηκαν	εφαρμογή, εφαρμοστής	εφαρμόσιμος, η, ο εφαρμοστός, η, ο εφαρμοστέος, α, ο εφαρμοστικός, ή, ό

2015

ΣΥΝΩΝΥΜΑ/ΑΝΤΙΘΕΤΑ

	<u>ΣΥΝΩΝΥΜΑ</u>	<u>ΑΝΤΙΘΕΤΑ</u>
- <u>έξαρση</u>	άνοδος, εκτίναξη, ένταση, επίταση, κλιμάκωση, επιδείνωση, αύξηση, όξυνση, κορύφωση, φούντωμα, εξάπλωση	πτώση, γκρέμισμα, χαλάρωση, ύφεση, υποχώρηση, κάμψη, περιορισμός, ελάττωση, μείωση, μετριασμός, υποβάθμιση, καταστολή, άμβλυνση, απάμβλυνση, αποκλιμάκωση, αποδυνάμωση
- <u>αφροσύνη</u>	ασυλλογισιά, ανοησία, απερισκεψία, αστοχασιά, ακρισία, επιπολαιότητα, αμυαλιά, τρέλα, άνοια, παράνοια, ηλιθιότητα, βλακεία, μωρία, αβελτηρία, αμυαλοσύνη, παραφροσύνη, ιδιωτεία	σωφροσύνη, σύνεση, φρονιμάδα, φρόνηση, κρίση, ευθυκρισία, ορθοφροσύνη, εμβουλία, γνωστικάδα, εχεφροσύνη, φρονιμότητα, περίσκεψη, εύλογο, έλλογο, λογική, νουνέχεια
- <u>παράδοξο</u>	παράξενο, περίεργο, αντιφατικό, ανορθόδοξο, ασυνήθιστο, ανατρεπτικό, αλλόκοτο, παράλογο, λοξό, παλαβό, αντικανονικό, αφύσικο, ανώμαλο, εκκεντρικό, αντισυμβατικό, ασύνηθες, άλογο, απίστευτο, άτοπο, ιδιότυπο	συνηθισμένο, οικείο, φυσιολογικό, φυσικό, κανονικό, ομαλό, λογικό, κοινότοπο, τυπικό, συμβατικό, ορθόδοξο, εύλογο, έλλογο, σύνηθες

ΠΑΡΑΓΩΓΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ/ΕΠΙΘΕΤΟ

	<u>Ουσιαστικό</u>	<u>Επίθετο</u>
-μοιάζει	ομοίωση, ομοιότητα, ομοίωμα, ομοιωματικά, μοιάσιμο, μοιασίδι	όμοιος, ομοιωματικός, μοιαστός
-φαίνεται	φάσμα, φανός, φανάρι, Φανάρι, Φαναριώτης, φαινόμενο, φανέρωση, φαναράς, φαναρτζής, φαινομενισμός, φαινομενικότητα, φανέρωμα, φανερωτής, φανερώτρα, φάση	φανερός, φαινομενικός, φαναριώτικος, φασματικός, φανερωτικός
-περιφέρεται	περιφορά, περιφέρεια	περιφερής, περιφερειακός, περιφερικός
-διδάχτηκε	δάσκαλος, διδάσκαλος, διδασκαλία, διδαχή, διδασκαλείο, δασκαλισμός, διδακτήριο, δίδαγμα, διδακτισμός, δίδακτρα, διδάκτορας, διδακτορικό, διδάχος	διδασκαλικός, δασκαλίστικος, διδακτικός, διδακτέος, διδακτός, διδακτορικός, διδαγματικός

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΩΣΤΕ ΝΑ ΦΑΙΝΕΤΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ

(ΤΟ Υ.Π.Π. ΔΕΝ ΕΔΩΣΕ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑΤΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΟΛΛΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ)

- ανεξέλεγκτες (ως επίθετο)

π.χ. Δραματική είναι η εικόνα με τις ανεξέλεγκτες προσφυγικές ροές στο Βόρειο Αιγαίο, αφού έχουν μετατρέψει τα νησιά σε σύγχρονες φυλακές.

- αμετάκλητα (ως επίθετο)

π.χ. Τα λάθη είναι αμετάκλητα για τη χώρα αν δε γίνουν άμεσα διορθώσεις στη συμφωνία, ώστε να αλλάξει η υπάρχουσα κατάσταση.

- αναίρεση (ως ουσιαστικό)

π.χ. Η αναίρεση των λόγων του δείχνει ξεκάθαρα ότι είναι αναξιόπιστο άτομο.

2016

ΑΝΤΩΝΥΜΑ/ΑΝΤΙΘΕΤΑ

ραγδαία	αργά, βαθμηδόν, βαθμιαία, βραδέως, ήπια, ήσυχα, κλιμακωτά, μαλακά, σιγανά, σταδιακά
ατεκμηρίωτο	αποδεικτέο, αποδείξιμο, βάσιμο, διαπιστώσιμο, επαληθεύσιμο, εξακριβώσιμο, πιστοποιήσιμο, πειστικό, τεκμαρτό, τεκμηριωτέο
έχουν συρρικνωθεί	έχουν αναπτυχθεί, έχουν αυξηθεί, έχουν ενισχυθεί, έχουν εξακτινωθεί, έχουν (εξ)απλωθεί, έχουν επεκταθεί, έχουν γιγαντωθεί, έχουν διανοιχθεί, έχουν (δια)πλατυνθεί, έχουν διευρυνθεί, έχουν διογκωθεί, έχουν μεγαλώσει, έχουν μεγεθυνθεί, έχουν μεγιστοποιηθεί, έχουν πολλαπλασιαστεί
δυσοίωνο	αίσιο, αισιόδοξο, ελπιδοφόρο, ευμενές, ευνοϊκό, ευοίωνο, θετικό, καλοσήμαδο, λαμπρό, φωτεινό

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ & ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟ ΜΙΑ ΝΕΑ ΣΥΝΘΕΤΗ

- τεχνολογία < τέχνη + λόγος (ή λέγω)

- οδηγούν < οδός + άγω

λόγος: βιολογία, φιλολογία, αναλογία, παράλογος, λογοκρισία, λογοτεχνία, λογοτεχνικός, λογοφέρνω, επιλέγω, διαλέγω, αντιλέγω κ.ά.

άγω: παιδαγωγός, διαγωγή, παραγωγή, στρατηγός, λοχαγός, ανάγωγος κ.ά.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΩΣΤΕ ΝΑ ΦΑΙΝΕΤΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ

(ΤΟ Υ.Π.Π ΔΕΝ ΕΔΩΣΕ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑΤΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΟΛΛΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ)

1. Παράλληλα όμως, θαυμάζαμε τα θαυμαστά επιτεύγματα

2. ... τους οδηγούν σε μισαλλοδοξία

π.χ. Τα θαυμαστά επιτεύγματα του ανθρώπινου γένους προκαλούν δέος και θαυμασμό.

π.χ. Οι ρίζες του μίσους και της μισαλλοδοξίας πηγάζουν από την έλλειψη της ανθρωπιστικής και ουσιαστικής παιδείας.

2017

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

διέβλεπαν	δισαίσθανονταν, διέκριναν, είκαζαν, μάντευαν, οσμίζονταν, προέβλεπαν, προείκαζαν, προφήτευσαν, συλλάμβαναν, συμπεραίναν, υποπτεύονταν, ψυχανεμίζονταν
ακάθεκτα	ακατάπαυστα, ακατάσχετα, ακράτητα, ανεμπόδιαστα, ανεπίσχετα, απότομα, ασταμάτητα, ασυγκράτητα, αχαλίνωτα, έντονα,
	καταιγιστικά, ορμητικά, ραγδαία, σφοδρά
επιτακτικών	άμεσων, αναγκαίων, αναγκαστικών, απαραίτητων, αυστηρών, διατακτικών, κατηγορηματικών, κελευστικών, προστακτικών, υποχρεωτικών
πρόσχημα	αφορμή, δικαιολογία, επινόηση, «πάτημα», προκάλυμμα, προπέτασμα, πρόφαση, σόφισμα, τέχνασμα

ΑΝΤΙΘΕΤΑ

βουνεχείς	ακατανόητους, άλογους, άμυαλους, ανεγκέφαλους, άνοες, ανόητους, απερίσκεπτους, ασύνετους, αφελείς, άφρονες, βλάκες, εξωφρενικούς, κρετίνους, μωρούς, παράλογους, χαζούς
αποσιωποούνται	ανακοινώνονται, αναφέρονται, αποκαλύπτονται, γνωστοποιούνται, δηλώνονται, δημοσιοποιούνται, διαλαλούνται, διατυμπανίζονται, εκθέτονται, κοινοποιούνται, λέγονται, «ξεσκεπάζονται», προβάλλονται, τονίζονται, υπερτονίζονται, φανερώνονται
ευμάρεια	ανέχεια, απορία, δυσπραγία, δυστυχία, ένδεια, εξαθλίωση, κακοπέραση, λιτότητα, μιζέρια, ολιγάρκεια, πενία, στέρηση, φτώχεια/φτώχια

ΠΑΡΑΓΩΓΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ/ΕΠΙΘΕΤΟ

ΡΗΜΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ	ΕΠΙΘΕΤΟ
κυριαρχεί	κυριάρχηση, κυριαρχία	κυριαρχικός-ή-ό, κυρίαρχος-η-ο
αντιλαμβάνομαστε	αντιληπτικότητα, αντιλήπτορας, αντίληψη	αντιληπτός-α-ο αντιληπτικός-ή-ό αντιληπτός-ή-ό, αντιλήψιμος-η-ο
έχει υπερβεί	υπέρβαση, υπερβασία, υπερβατικότητα, υπερβατισμός	υπερβάσιμος-η-ο υπερβατικός-ή-ό, υπερβατός-ή-ό

2018

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

- **βίαια:** βάνουσα, απότομα, άγρια, σφοδρά, επιθετικά, εκβιαστικά, εξαναγκαστικά, πιεστικά, σκληρά, σφοδρά, αποτρόπαια, αμείλικτα, βάρβαρα, ορμητικά, καταναγκαστικά, απάνθρωπα, παράφορα, ραγδαία, καταιγιστικά
- **να διανοηθεί:** να σκεφτεί, να φιλοσοφήσει, να στοχαστεί, να αντιληφθεί, να κατανοήσει, να συλλογιστεί, να συνειδητοποιήσει, να αναλογιστεί, να υπολογίσει, να φανταστεί

ΠΑΡΑΓΩΓΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ/ΕΠΙΘΕΤΟ

ΡΗΜΑ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ	ΕΠΙΘΕΤΟ
θα πληγούν	πλήξη, πλήγμα, πληγή, πλήγισμα, πλήγωμα, πλήκτρο	πληκτικός, -ή, -ό
να αναπτυχθούν	ανάπτυξη, ανάπτυγμα	αναπτυξιακός, -ή, -ό αναπτύξιμος

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ & ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΝΘΕΤΙΚΟ ΜΙΑ ΝΕΑ ΑΠΛΗ Ή ΣΥΝΘΕΤΗ

να αποφύγουν: από + φεύγω/φυγή

φυγή, φυγός, εκφεύγω, διαφεύγω, ξεφεύγω, διαφυγή, προσφυγή, καταφυγή, φυγόδικος, φυγόπονος, φυγόκεντρος, φυγόστρατος, φυγομαχία

επιβιώνουν: επί+ βιώνω/βίος

συμβιώνω, διαβιώνω, διαβίωση, συμβίωση, αναβίωση, αναβιώνω
βίωμα, βιοτικός, -ή, -ό, βιογραφία, βιογραφικός, έμβιος, βιολόγος, βιοηθική, βιοθεωρία